

De Westhaven, het concept

In een land, omgeven door water is de interesse van de bewoners ook naar het water gericht. Zo ook binnen de Fremo. Veel Nederlandse modules hebben een watergebonden thema als een brug met een sloot, een kade of een haven. Al lang werd er met veel interesse gekeken naar de ontwikkelingen bij de Fremohafen groep die grote en kleine industrieën samensmeedt tot een geheel waarin het goederenverkeer een hoofdrol speelt.

In het midden van 2008 is het plan opgevat om tijdens het 20 jarig bestaan van Fremo in Nederland een eigen inbreng op te zetten met als thema een nederlands geïoriënteerde variant op het Nordhafen concept van de fremohafen groep. Het plan wat nu besproken wordt is het Westhaven project gedoopt.

Er waren ondertussen al een aantal leden die aan een module planden of bouwden die een industrieel of haven thema hadden. Maar om een goede start en een goed optreden in 2010 te verzekeren is een groot aantal modules nodig. Hiervoor is een bouwsessie georganiseerd, waarin 41 modules inclusief poten zijn gebouwd. Een deel daarvan zijn generieke vrije baan modules, een ander deel zijn echter rangeerstations en industrieaansluitingen zodat een gevarieerd geheel ontstaat, wat een interessant bedrijf zal opleveren.

Het bedrijf in de Westhaven

In tegenstelling tot de situatie bij onze oosterburen bestaan in Nederland geen privespoorwegen die een groot industriegebied bedienen. Wel hebben enkele industrieën zelf een rangeerlok, maar buiten de poort wordt al het verkeer door de Nederlandse Spoorwegen geregeld. Dit betekent, dat op gezette tijden een goederentrein door een grote diesellok als een 2200 of een 2400 wordt aangeleverd aan het rangeerterrein dat voor de Westhaven beschikbaar is. Dit is in werkelijkheid een schaduwstation dat voor de gelegenheid van een aftakking is voorzien "Winterswijk Aansluiting" naar de Westhaven. Eenmaal in het rangeerstation aangekomen worden vanuit de goederentreinen konvooiën samengesteld voor segmenten van de Westhaven. Elk segment bestaat uit een aantal raccordementen en/of aansluitingen. Een dergelijk konvooi vertrekt dan met een Sik (200/300) of een Hippel (500/600) de Westhaven in. Bij terugkeer van de konvooiën uit de Westhaven worden de goederentreinen naar de rest van het arrangement samengesteld.

Tijdens een dienstregeling bestaat de bemanning van de Westhaven uit een rangeerleider en een wagenmeester in het schaduwstation en enkele bemanningen in de konvooidienst, die de Siks, Hippels en grote locs bemannen. De communicatie onderling vindt net als bij het voorbeeld in de 50-er en 60-er jaren plaats via vaste telefoons langs de vrije baan. Bij gecompliceerde diensten bestaat de rangeerploeg uit een machinist en een rangeerder. De rangeerder bepaalt de bewegingen. Om meerdere rangeerdelen tegelijkertijd op het arrangement te kunnen laten rijden wordt het geheel in blokken ingedeeld.

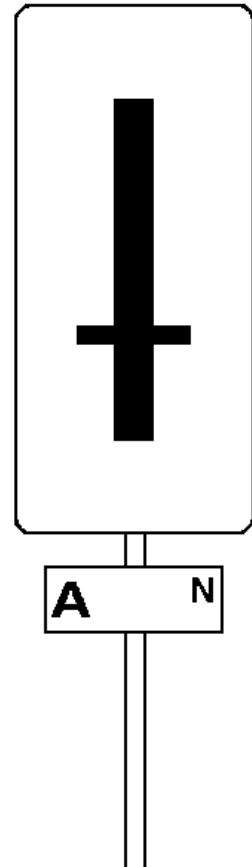
Blokken en de treinenloop

Om de treinenloop op het arrangement van de industrieaansluitingen te regelen wordt gebruik gemaakt van een baanvakinstructie. Hierin is geregeld, dat trein/rangeerbewegingen alleen na goedkeuring van een baanvakleider kunnen worden uitgevoerd. Dit concept werd bij de Nederlandse Spoorwegen aangeduid als het Centraal Telecom Blokstelsel (CTB).

Per telefoon worden veiligheidstreinberichten tussen de baanvakleider en de machinist uitgewisseld volgens een vastgelegde gespreksprocedure. Hiertoe is het Westhaven arrangement in blokken opgedeeld. De blokken zijn gemarkeerd door blokborden aan elk einde van een blok. Onder het bord bevindt zich een markering om aan te geven welk blok dit betreft. Zie hiervoor het voorbeeld; "A" is de naam van het blok en "n" geeft aan de noordzijde van het blok. Om deze regeling te gebruiken op het arrangement dient elk rangeergebied/raccordement te beschikken over even zoveel blokborden als er doorgaande sporaansluitingen zijn. Dus 2 voor een raccordement zonder aftakking en 3 voor een eentje met 1 aftakking enz.

Op elk raccordement cq blok is een telefoon aanwezig waarmee de baanvakleider gebeld kan worden voor het vragen van toestemming voor het verplaatsen van rangeerdelen naar andere blokken of het vrijmelden van blokken.

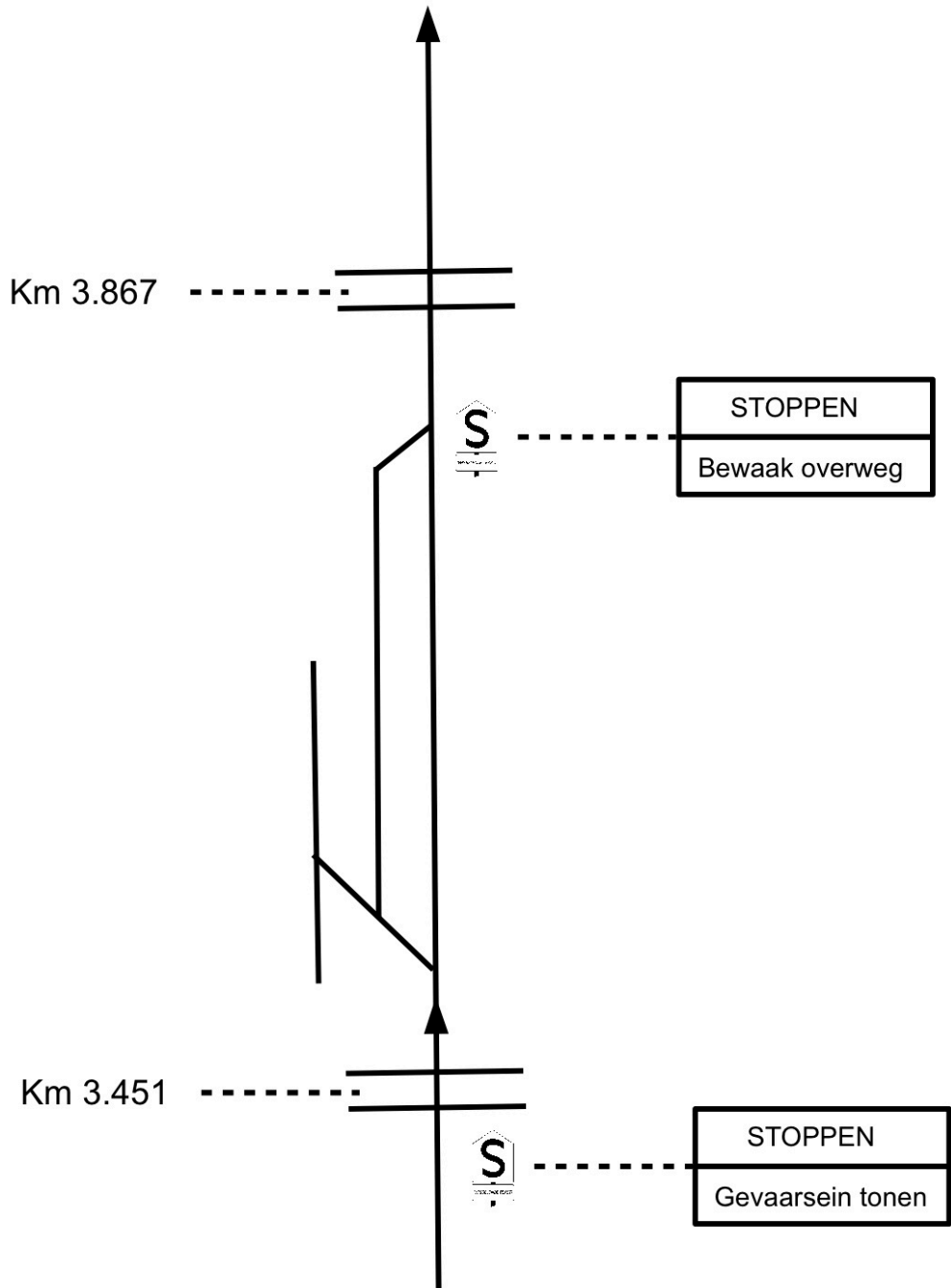
De baanvakleider heeft een magnetisch bord waarop de locaties van alle rangeerdelen wordt bijgehouden. Zo kan hij het overzicht behouden welke rangeerdelen waar zijn en welke blokken bezet zijn. Het schema bevat vakken met 2 velden. Het bovenste veld bevat een naam van een station of raccordement. Het veld er onder is groot genoeg om een aantal magneetstrips te bevatten met daarop het nummer van een dienst of een locomotief. Op zich is dit nog niet overzichtelijk, maar tijdens een bijeenkomst worden de velden conform de opzet van het arrangement met lijnen verbonden. Zo heeft de baanvakleider altijd een schematisch beeld van het arrangement tijdens een sessie. Zodra personeel zich telefonisch meldt bij de baanvakleider, kan de lokatie van een lok worden aangepast aan de actuele situatie.

Beeldinstructie

Een beeldinstructie beschrijft waar en hoe de treinenloop moet worden uitgevoerd op een baanvak. Hierin zijn de sporen opgenomen en de lokaties van de spoorwegovergangen. Ook is beschreven welke borden op te volgen zijn en hoe de spoorwegovergangen moeten worden beveiligd.

Beeldinstructie voor A-stad
Maximum snelheid 30 km/h

Deze instructie wordt zowel voor de heen- als de terugweg op een baanvak beschreven. De machinist van een konvooi ontvangt bij aanvang dienst alle relevante beeldinstructies samen met zijn treinpapieren.

Beschrijving van de raccordementen

Hieronder kun je de beschrijving van een aantal van de te bouwen raccordementen vinden. Alle bestaan al uit houten modules en vele hebben al rails, bedrading en aandrijvingen. Het doel is om al deze raccordementen en de vrije baanmodules die hier niet worden besproken voor Zuidbroek 2010 inzetbaar te hebben en een (deel)arrangement in het grote geheel van de H0-groepen te hebben waarop gereden kan worden.

Slachterij SLAKO

Slachterij SLAKO is een spooransluiting aan de vrije baan in het industriegebied. Het doorgaande spoor loopt via een aftakking weg van de slachterij. Als exportslachterij heeft men een levendige handel in vee, vlees en vleesproducten, inclusief het slachtafval, bestaande uit beenderen voor een lijmfabriek, huid voor een leerlooierij en dierlijk vet voor een voedermiddelenfabriek. De overige goederenstromen verlopen via autovervoer.

Naam: Slachterij SLAKO		Eigenaar: Ton Koot	Tijdperk:	III/IV
Sporenplan				
Goederenverkeer				
Laadpunt	Ontvangst	Verzending	Wagentype	Wagens per week
1	Veeontvangst	Slachtvee	He, G	6
2	Energiecentrale	Olie	Z	1
3	Koelhuis	Varkenshelften Vleesprodukten	lc lb	6 6
1	Slachtafval	Beenderen Huid	T Gk	2 1
1	Vetafvoer	Dierlijk Vet	Za	1

Distelhaven

Het sporenplan van "Distelhaven" is gebaseerd op het voormalige raccordement "Distelweg" gelegen aan de noordzijde van het Amsterdamse IJ dat middels een spoorpont werd verbonden met het spoorwegnet via het rangeerterrein De Rietlanden.

Om niet alleen en geïsoleerd eilandbedrijf na te bootsen kunnen de fabriekssporen aan de Distelweg en de Asterweg gekoppeld worden aan andere modules.

Belangrijkste industrieën gelegen aan de Distelweg waren de Nederlandse Plantenboterfabriek, de Hollandse Beton Maatschappij en Electrozuur. Belangrijkste industrieën gelegen aan de Asterweg waren de British American Tobacco Company, de Noord-Amsterdamse Machinefabriek het IJ en de fabricage van industriële verpakkingen van Van Leer.

Op de kade vindt directe overslag van bulk- en stukgoed plaats van uit kustvaarders en binnenschepen naar het spoor- en wegvervoer.

Op de straatsporen aanvoer van blokken natuursteen uit Frankrijk voor Hessels Natuursteen en aanvoer van kolen, petroleum, benzine en stookolie voor de lokale brandstofhandelaren.

Via de spoorpont vindt afvoer van munitie plaats voor overslag op het open IJ in schepen van de KNSM. Hierbij werd de veerpont in de haven gelost om bij explosie van de munitie geen gevaar voor de omgeving te zijn.

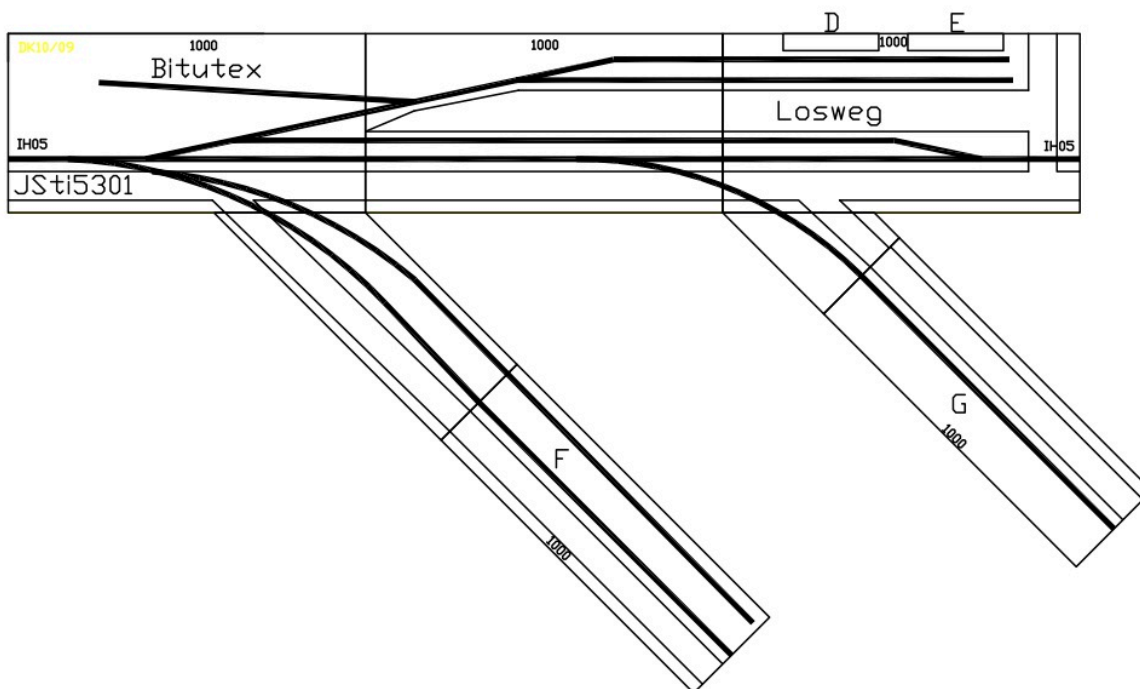
Naam: Distelhaven		Eigenaar: Jaap Veldhuis		Tijdperk III	
Sporenplan					
Goederenverkeer					
Laadpunt		Ontvangst	Verzending	Wagentype	Wagens per week
6	Nederlandse Plantenboterfabriek	Plantaardige Olie	Plantenboter	Z, Za Gs	3
2	Hollandse Beton Maatschappij	Betonijzer	Brugdelen	R, K R	10 5
3	Electrozuur	Technische gassen	Technische Gassen	Lgj, Zs, Zgs	20
3	British American Tobacco Company	-	Tabakprodukten	Gbs, Hbis	10
3	Noord Amsterdamse Machinefabriek	Staalprodukten	Staalprodukten	R, Kb	5
5	Losweg, Hessels Natuursteen	Natuursteen			3
1	Losweg, kolenhandelaren	Kolen Briketten Petroleum Benzine Gasolie Huisbrandolie		E E Z, E (vaten) Z Z G(bussen)	12 4 1 2 2 2
7	Spoorpont, Eurometaal Artillerie Inrichtingen		Munitie	G	3

Gooierhaven

Het raccordement Gooierhaven heeft een rangeerfunctie voor meerdere spooransluitingen. De losweg wordt onder meer regelmatig gebruikt voor het in de nabijheid gevestigde grote bouwen wegenbouwbedrijf BAM voor het laden en lossen van grondstoffen, bouwmaterialen en machines. Zuidelijk van de losweg ligt nog een spoor waaraan twee kleine bedrijven zijn gevestigd. Vanaf het spoor langs de losweg steekt in oostelijke richting nog een spoor terug naar een kleine tankoverslag. Deze tankoverslag wordt voornamelijk gebruikt voor bitumen. Nabij de overslag is Bitutex gevestigd, een bedrijf dat gemodificeerde bitumen en bitumenemulsies produceert, voornamelijk voor de wegenbouw. Aan de noordzijde van de havenspoorlijn takken twee sporen af richting twee havenpiers. De oostelijke aftakking splitst zich direct na de aftakking in twee sporen naar een bedrijf gespecialiseerd in staaloverslag. De Staaloverslag Gooierhaven (SOG) wordt gebruikt voor zowel halffabrikaten (coils, brammen e.d.) als producten, zoals profielen en buizen. Voor de overslag beschikt het bedrijf over een grote brugkraan, die ver over het water reikt. De tweede pier wordt gebruikt door de (relatief kleine) bulkoverslag van de firma Lohuis. Hier vindt vooral overslag van steenslag vanuit het schip naar trein en auto plaats. Incidenteel worden kolen gelost. Slechts zelden vindt overslag van trein naar schip plaats.

Naam: Gooierhaven **Eigenaar: Jan Stigter** **Tijdperk: IV**

Sporenplan

Goederenverkeer

Laadpunt		Ontvangst	Verzending	Wagentype	Wagens p/wk
Losweg	BAM	Bouwmaterialen, machines	Bouwmaterialen	Kb, Fc, Rs	8
Bitutex	Bitutex	Bitumen		Za	5
F	Staaloverslag Gooierhaven	Staalprodukten, coils, brammen	Staalprodukten, coils, brammen	Shimms, Samms, Rs	15
G	Lohuis		Steenslag, kolen	Fc, E	12
D, E	ntb				

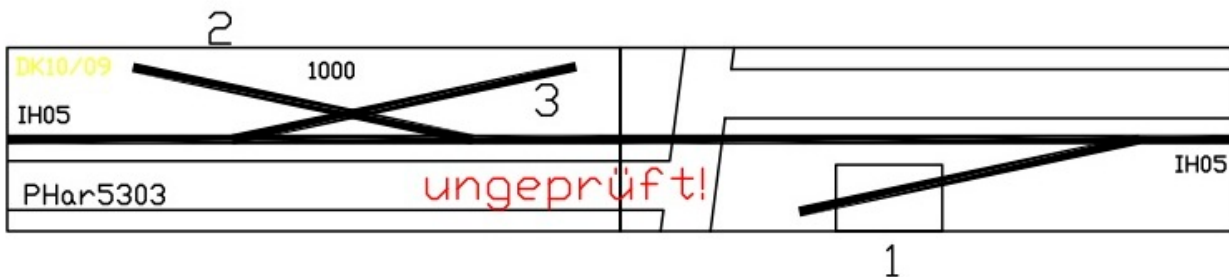
Melkfabriek Freia

Bij het grote voorbeeld bestond vroeger een melkfabriek genaamd Freia. Het gebouw daarvan is nu nog te bewonderen en staat in het openluchtmuseum in Arnhem. Hoewel bij het voorbeeld de fabriek geen spooransluiting had, is dit in de Westhaven natuurlijk wel het geval. Het stookhuis en de expeditie zijn elk met een spoor aangesloten. Het stookhuis ontvangt kolen voor de energie en verstuurt soms ook as. De Expeditie ontvangt lege flessen en kisten en verstuurt (veelal met privéwagens) boter, kaas en melk. De melk wordt vanuit de omgeving via de weg aangevoerd.

Daarnaast bevindt zich op de module een regionale vestiging van de VAM (Vuil Afvoer Maatschappij) die de lokale aanvoer van huisvuil bundelt en met privéwagens naar de hoofdvestiging in Wijster (Drenthe) afvoert. In Wijster wordt hiervan compost gemaakt.

Naam: Freia/VAM	Eigenaar: Paul Hartman	Tijdperk: III
------------------------	------------------------	---------------

Sporenplan

Goederenverkeer

Laadpunt	Ontvangst	Verzending	Wagentype	Wagens per week
1 VAM		Huisvuil	Takkl (VAM)	30
2 Melkfabriek Freia, Stookhuis	Kolen	As	E Tk	5 0,5
3 Expeditie Freia	Flessen Kisten	Boter Melk Kaas	Gb Gb I I I	3 2 5 2 5

Trawlerkade

Trawlerkade is een kade gelegen in IJmuiden tegenover de vissershaven. Hier zijn enkele visverwerkingsbedrijven gevestigd. Aan deze kade worden de vissersschepen bevoorrad en klein onderhoud kan hier ook worden uitgevoerd. Hiervoor worden zaken als stookolie, vetten en visgerei als staalkabels en netten aangevoerd. Ook worden visconserven zoals sardientjes, haring en rolmopsen afgevoerd.

Bovendien functioneert dit raccordement als tussenrangeerstation, inclusief een weegbrug waar wagens kunnen worden gewogen na belading.

Naam: Trawlerkade	Eigenaar: Wim Drijver	Tijdperk: III
Sporenplan		
<p>The diagram shows a long rectangular area divided into three sections labeled A, B, and C, each with a width of 1000 units. A thick black line representing a track or path runs through the center, starting from the left edge, passing through section A, then section B, and ending at the right edge. The label 'WDrij5302' is placed near the start of this line on the left. Two thinner lines, labeled 'IH05' at both ends, run parallel to the top and bottom of the main track. A small triangular shape is drawn below the main track in section A.</p>		

Goederenverkeer				
Laadpunt	Ontvangst	Verzending	Wagentype	Wagens per week
1	Kloosterboer Proviandering	Proviand (Aardappelen, groente fruit etc)	G, Gh	6
2	Interfish	Visconserven	Id	12
3	IJmuiden Stores	Staalkabel, netten, touw, scheepsbenodigd heden	E/G	5
3	Van Gelder Olie	Bunkerolie Smeermiddelen	Za G	3 4

Stanswerk BV

De firma Stanswerk BV bezit een grote aansluiting voor haar vestiging. Het bedrijf is een dochteronderneming van Stanzwerk AG uit Lockweiler (Saarland). Het bedrijf maakt stansonderdelen voor voornamelijk de automobielindustrie, zoals carrosseriedelen en versterkingsprofielen. Ook worden onderdelen samengesteld tot halfabrikaten.

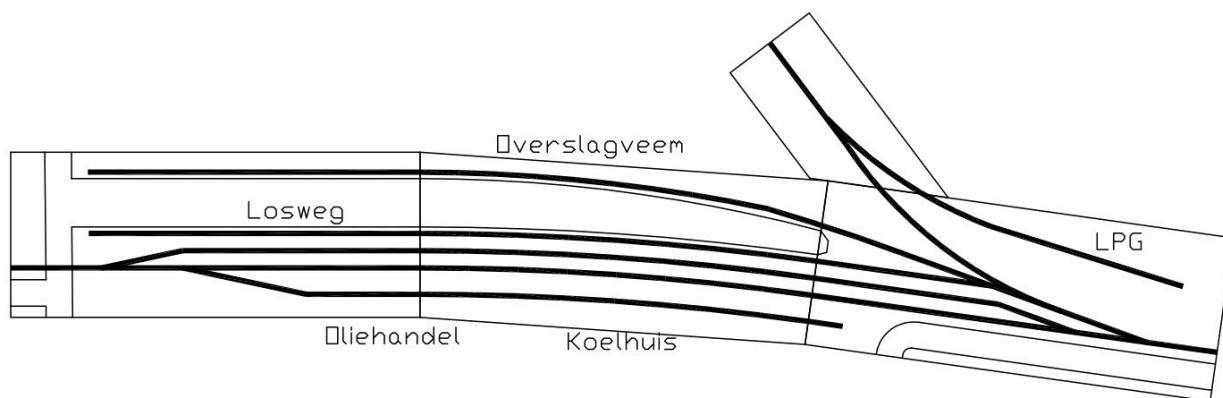
Naam: Stanswerk BV		Eigenaar: Frank Steenblock		Tijdperk: IV	
Sporenplan					
Goederenverkeer					
Laadpunt	Ontvangst	Verzending	Wagentype	Wagens per week	
Schroot		Schroot	E/Ea	10	
Goederenontvangst	Rollen plaatstaal		Sah/Ti	6	
Expeditie		Stansdelen	Hbi	24	

Fauststraat

Fauststraat is een rangeergebied met een aantal aansluitingen. Deze zijn voor de tweede wereldoorlog ontstaan en in de vijftiger jaren is het gehele gebied vernieuwd. Hierbij zijn sommige panden blijven staan en nieuwe gebouwen neergezet. Er bevindt zich een aftakking naar meer industrieën op het arrangement. De losweg wordt intensief gebruikt door een aantal ondernemingen. Ook een overslagveem dat achter de losweg is gelegen gebruikt de sporen van de losweg. Een LPG handel ontvangt dagelijks tankwagens. Tegenover de losweg bevinden zich een koelhuis en een bouwhandel. Beiden maken intensief gebruik van het spoor voor aanvoer van goederen.

Naam: Fauststraat **Eigenaar: Dirkjan Kaper** **Tijdperk: IV, 1976**

Sporenplan

Goederenverkeer

Laadpunt	Ontvangst	Verzending	Wagentype	Wagens per week
Losweg	Gieterij Buisman Gietijzer Vormzand	Gietdelen	Ti	2
			Td/BT	3
			BT/Gm	4
Bakkerij van Vliet	Meel	Koek en brood	BT G/Hb	2 4
Voederfabriek	Granen Melasse	Veevoeder	Td	2
			Z	1
			G	3
LPG	LPG		Zag	6
Bouwhandel	Hout Stenen Betonmix		R/Kb	1
			R	1
			G	0,5
Koelhuis de Toekomst	Fruit/Vlees/ Diepvriesgoed		I/Gh	12
Overslagveem	Diversen		G/Hb	16